

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๔

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคแนวร่วมเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่พรรคแนวร่วมเกษตรกรมิได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว โดยเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ พรรคแนวร่วมเกษตรกรได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องการจัดหาสมาชิกพรรค จำนวน ๖,๑๕๕ คน และการจัดตั้งสาขาพรรคจำนวนสี่สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรคละ ๗ คน ได้แก่

- ๑) สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
- ๒) สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ที่อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
- ๓) สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ที่อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร
- ๔) สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ที่อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจเอกสารประกอบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคแนวร่วมเกษตรกรทั้งสี่สาขา แล้วปรากฏเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าการจัดตั้งสาขาพรรคไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อบังคับพรรคแนวร่วมเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงแจ้งไปยังพรรคแนวร่วมเกษตรกร ให้จัดส่งเอกสารและคำชี้แจงเพิ่มเติม

LIRT

เมื่อพิจารณาแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคแนวร่วมเกษตรกรเพียง ๓ สาขาพรรค คือ ลำดับที่ ๑ , ๒ และ ๔ สำหรับสาขาพรรคลำดับที่ ๓ เนื่องจากมีกรรมการสามคน เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามนัยข้อบังคับพรรคแนวร่วมเกษตรกร ข้อ ๕๕ คือ เป็นผู้ที่มิที่อยู่ตามสำเนาทะเบียนราษฎรนอกเขตพื้นที่ของสาขาพรรค ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการสาขาพรรคไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงไม่รับการจัดตั้งและได้แจ้งให้พรรคแนวร่วมเกษตรกรทราบ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง คือ ภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ปรากฏว่าพรรคแนวร่วมเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ คือ ไม่มีสาขาพรรคครบสี่สาขา ในสี่ภาค จึงเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีการสั่งยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคแนวร่วมเกษตรกรทราบ และให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

ในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ หัวหน้าพรรคแนวร่วมเกษตรกรยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคแนวร่วมเกษตรกร ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ สำหรับสาขาพรรคลำดับที่ ๓ นายสมชาย ผ่องพูน นางสาวรัตนภรณ์ หวานใจ และนายอุทัย ขำทิพพาทิ ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นรองประธานสาขาพรรค เจริญนิสาสาขาพรรค และโฆษกสาขาพรรคตามลำดับ มีที่อยู่ตามสำเนาทะเบียนบ้านนอกเขตพื้นที่ของสาขาพรรค จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามนัยข้อบังคับพรรคแนวร่วมเกษตรกร ข้อ ๕๕ ทำให้สาขาพรรคดังกล่าวมีองค์ประกอบของคณะกรรมการสาขาพรรคไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ พรรคแนวร่วมเกษตรกรได้รับหนังสือแจ้งเรื่องราวข้างต้นจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ และแจ้งให้สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ดำเนินการจัดประชุมเลือกตั้งกรรมการขึ้นมาแทนกรรมการทั้งสามคนที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว แต่สาขาพรรค

ลำดับที่ ๓ ก็มีได้แจ้งผลการดำเนินการ เป็นผลให้พรรคแนวร่วมเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคได้ครบที่สาขา จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ เมื่อพรรคแนวร่วมเกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงยอมรับคำพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาจากคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของพรรคแนวร่วมเกษตรกรแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมือง ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมือง อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าว เกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่าพรรคแนวร่วมเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยสั่งให้ยุบพรรคแนวร่วมเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT